

Loyauteitsstemrecht: uw trouw wordt beloond met extra stemmen

nieuws
legal, profit, particulieren,

07 april 2020

And the votes go to... Het principe van *one share – one vote*, is al een tijdje achterhaald. Vooral door de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna WVV), kunnen we naar hartelust spelen met het meervoudig stemrecht. Maar er bestaat ook zoiets als het loyauteitsstemrecht. Dat klinkt niet alleen fancy, dat is het eigenlijk ook wel.

Wat dit juist is, voor wie het geldt en hoe het juist moet worden uitgewerkt: u komt het hier te weten.

Wat is loyauteitsstemrecht?

Het loyauteitsstemrecht is een variant op het meervoudig stemrecht. Dat meervoudig stemrecht kan voortaan, sinds de inwerkingtreding van het WVV, in alle vennootschappen worden ingevoerd. In niet-beursgenoteerde vennootschappen staat er geen beperking op de multiplier die u kan gebruiken. In beursgenoteerde vennootschappen daarentegen kunnen de stemmen enkel verdubbeld worden.

Via het loyauteitsstemrecht wil de wetgever in eerste instantie aandeelhouders op lange termijn betrekken bij de werking van een vennootschap. Bovendien zou dit moeten verhinderen dat bepaalde aandeelhouders, uit vrees voor het controleverlies, de stap naar de beurs niet zouden durven zetten. En daar is de stap naar ons volgende punt al gezet.

Voor wie geldt het loyauteitsstemrecht?

Het geldt voor Belgische beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde vennootschappen.

Beursgenoteerde vennootschappen zijn vennootschappen waarvan de aandelen, winstbewijzen of certificaten die betrekking hebben op die aandelen, zijn toegelaten tot verhandeling op een (Belgische of buitenlandse) gereguleerde markt. Dat is een hele mond vol. In casu worden enkel de Belgische genoteerde vennootschappen bekeken. Het gaat dan om vennootschappen die hun statutaire zetel in België gevestigd hebben. Vervolgens vindt de regeling van het stemrecht in Belgische genoteerde vennootschappen ook toepassing op

niet-genoteerde Belgische vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een multilaterale handelsfaciliteit (MTF) aangeduid door de Koning.

Maar, dat is niet alles! Ook niet-beursgenoteerde vennootschappen kunnen het systeem van loyauteitsstemrecht invoeren. Meer nog, zij kunnen dat zelfs koppelen aan een meervoudig stemrecht (zonder beperkingen). Deze vennootschappen zijn niet gebonden door de wettelijke voorwaarden en beperkingen die wél gelden voor de beursgenoteerde en MTF-vennootschappen.

Loyauteitsvoorwaarde

Het voorgaande biedt interessante opties om loyale aandeelhouders te belonen. Het extra stemrecht is gekoppeld aan de titularis van de aandelen, indien die de aandelen gedurende een bepaalde, statutair voorziene tijd, ononderbroken in zijn of haar bezit heeft.

De statuten zullen eveneens de spelregels en voorwaarden voor het loyauteitsstemrecht moeten bevatten. Zij zullen onder meer regelen hoeveel tijd een aandeelhouder titularis dient te zijn van de aandelen om hiervan te kunnen genieten. De regel gaat uit van een ononderbroken aandelenbezit van twee jaar, kalenderjaren wel te verstaan. Maar het is mogelijk om in de statuten te voorzien in een langere (dus strengere) periode van ononderbroken bezit.

De aandelen van de betrokken aandeelhouder moeten effectief op die manier ingeschreven staan in het aandelenregister. De inschrijving moet blijk geven van een ononderbroken bezit van minstens twee jaar (behoudens dus andersluidende statutaire bepalingen). Dit wordt per aandeelhouder beoordeeld en ook per aandeel. Het is dus mogelijk dat een aandeelhouder reeds voor een deel van diens aandelen in aanmerking komt voor het loyauteitsstemrecht en voor een ander deel (nog) niet.

Hetzelfde geldt indien het eigendomsrecht op de kwalificerende aandelen is opgesplitst in vruchtgebruik en blote eigendom. Indien het de vruchtgebruiker is die met de aandelen stemt, kan het loyauteitsstemrecht ook hier worden toegekend. De wet schrijft niet voor dat de aandeelhouder de aan de aandelen verbonden stemrechten zelf moet uitoefenen: vertegenwoordiging is dus mogelijk.

Statutaire beloning van loyauteit

U merkt het woordje “statutair” uiteraard al een paar keer op, want dat is wel één van de belangrijkste voorwaarden: de mogelijkheid moet voorzien zijn in een statutaire bepaling. Voor de beursgenoteerde en MTF-vennootschappen, kan de invoering (of afschaffing) van het loyauteitsstemrecht gebeuren via een bijzondere verlaagde meerderheid. De statutenwijziging die daarop betrekking heeft, kan daartoe beslissen met een 2/3e meerderheid van stemmen (in plaats van de gebruikelijke 3/4e meerderheid). Dit om de drempel niet te hoog te maken en de kans op effectieve invoer van het gunstregime te vergroten. Voor de gewone, lees: de niet-beursgenoteerde, vennootschappen geldt deze verlaagde meerderheid niet.

Bovendien moet niet enkel de mogelijkheid, maar ook de hele procedure van het loyauteitsstemrecht uitgewerkt staan in de statuten van de vennootschap. De statuten kunnen daar zelfs nog bijkomende voorwaarden aan verbinden. Zo kan men de betrokkenheid van de aandeelhouders proberen stimuleren, door het verkrijgen van het loyauteitsstemrecht te koppelen aan het effectief uitoefenen van stemrechten op de algemene vergadering.

Kunnen we deze regels dan ook uitwerken in een intern reglement? Want dat zou een wijziging van de procedure wel vergemakkelijken. Jammer maar helaas, dat is niet toegestaan. Het loyauteitsstemrecht raakt aan de rechten van de aandeelhouders en de organisatie en werking van de algemene vergadering.

Voor welke aandelen

Om van het loyauteitsstemrecht te kunnen genieten, dient het te gaan om:

- aandelen met stemrecht;
- aandelen zonder stemrecht, in de situatie waarin het WVV hen stemrecht toekent.
- volstorte aandelen: van zodra is aandeel is volstort en indien voor het overige alle voorwaarden zijn voldaan;
- winstbewijzen in niet-beursgenoteerde nv's: daar kunnen winstbewijzen recht geven op meer dan 1 stem per effect en bijgevolg komen zij ook in aanmerking voor een loyauteitsstemrecht.

Randbemerking: een bv kan winstbewijzen uitgeven, maar dat is niet wettelijk geregeld.

Bovendien kan men in de bv kan enkel stemrecht toekennen aan aandelen, waardoor het dus niet mogelijk om met loyauteitsstemrecht voor winstbewijzen te werken.

Hoe ver kan het loyauteitsstemrecht gaan?

Voor beursgenoteerde en MTF vennootschappen kan het loyauteitsstemrecht maximaal voorzien in een verdubbeling van de stemrechten. Alle andere, niet-beursgenoteerde, vennootschappen zijn niet gebonden door die wettelijke beperkingen en voorwaarden.

Verval van het loyauteitsstemrecht

Aandelen kunnen slechts gekoppeld zijn aan het loyauteitsstemrecht, zolang de voornoemde voorwaarden voldaan zijn en blijven. Indien men de aandelen omzet in gedematerialiseerde aandelen, zal het loyauteitsstemrecht vervallen.

Hetzelfde geldt ook indien het eigendomsrecht over de kwalificerende aandelen wordt overgedragen. De verkrijger zal dus de tweejarige (of langere) termijn moeten doorlopen, voorleer er terug recht kan zijn op het loyauteitsstemrecht.

Al het voorgaande is ook van toepassing ingeval van overdracht van aandelen onder algemene titel (door fusie of splitsing van de aandeelhouder-rechtspersoon).

Uitzonderingen

De wetgever voorziet, gelukkig, in een aantal uitzonderingen op de regels van het verval van het loyauteitsstemrecht.

Intrafamiliale of intragroepsoverdrachten van aandelen

Een eerste uitzondering betreft de overdracht van aandelen ingevolge:

- erfopvolging;
- vereffening-verdeling van het huwelijksvermogensstelsel;
- overdracht onder bezwarende titel of via schenking aan een erfgerechtigde.

In die gevallen is er geen verlies van het loyauteitsstemrecht! Bovendien blijft ook de loyauteitstermijn gewoon doorlopen.

Een tweede uitzondering zijn overdrachten van aandelen tussen vennootschappen die worden gecontroleerd door dezelfde aandeelhouder(s) of tussen één van deze vennootschappen en de controlerende aandeelhouders. Ook in die gevallen is er geen verlies van het loyauteitsstemrecht, noch van de loyauteitstermijn.

Certificering

Certificering, en bij uitbreiding ook de decertificering, van aandelen is een vrijgestelde handeling: het loyauteitsstemrecht blijft ongewijzigd en ook de loyauteitstermijn blijft gewoon doorlopen.

Fusie, splitsing of herstructurering van de uitgevende vennootschap

Ook deze overdrachten laten het loyauteitsstemrecht en bijhorende termijn onverlet. Dit op voorwaarde dat de statuten van de verkrijgende vennootschap hier ook wel in voorzien. Want dat is en blijft een voorwaarde: de statuten moeten voorzien in de mogelijkheid van het loyauteitsstemrecht!

Behoedt u voor controlewijziging in aandeelhouder-vennootschap

Bepaalde onrechtstreekse overdrachten van aandelen worden extra in het oog gehouden. Via een controlewijziging van een tussen-vennootschap zou er namelijk, onrechtstreeks, een overdracht van de aandelen in de uitgevende vennootschap kunnen plaatsvinden. Op die manier zou men het loyauteitsstemrecht kunnen doorsluizen naar anderen, wat dus niet de bedoeling van de wetgever was. Dergelijke overdrachten worden daarom ook aanzien als overdrachten waardoor het voordeel vervalt.

Maar er geldt een uitzondering op deze uitzondering, namelijk indien de controlewijziging plaatsvindt richting een echtgenoot/echtgenote of één of meerdere erfgenamen van de overdrager. In die gevallen loopt het het loyauteitsstemrecht dus wel gewoon door.

Conclusie

Het voorgaande toont duidelijk aan dat het loyauteitsstemrecht een zeer interessante techniek is om uw trouwe aandeelhouders een voordeel toe te kennen.

Bovendien moet iedere vennootschap zich sowieso in orde stellen met het WVV en dus voor eind 2023 een statutenwijziging doorvoeren. Dit is misschien het uitgelezen moment om het loyauteitsstemrecht in overweging te nemen.

Contacteer aternio voor de optimalisering van uw statuten.

Eveline Smet *senior manager legal*
e.smet@atern.io

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio